

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-04-20
Besvaras senast
2022-04-27 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:1468 Samarbete med Tyskland för ökad elproduktion

De socialdemokratiskt ledda regeringarna har under sina regeringsinnehav sedan 2014 låtit fyra svenska kärnreaktorer läggas ned, varav två med staten som huvudägare genom statliga Vattenfall.

Under samma tid har Tyskland och Belgien haft som uttalad policy att lägga ned sin kärnkraft. Eftersom elnäten är sammanbundna, har kärnkraftnedläggningarna bidragit till kraftiga ökningar av elpriset i södra Sverige. Elpriset inklusive moms i södra Sverige har som ett resultat gått från i medeltal 46 öre per kilowattimme år 2017 till 113 öre år 2021. Under de första tre månaderna 2022 har elpriset i samma område i medeltal varit 162 öre, tre och en halv gånger mer än 2017.

Kärnkraftnedläggningsbesluten innebär att viktiga investeringar i Sveriges industrier uteblir.

Det är sant att vi nu ser en mycket glädjande investeringsvåg i Norrbotten och Västerbotten. Denna investeringsvåg förklaras ofta med att den bygger på att området har stora tillgångar på grön el, i första hand vattenkraft och i andra hand vindkraft. Men i minst lika hög grad torde det vara frågan om att norra Finland och Sverige är norra delen av EU:s enda områden med elpriser som är någorlunda rimliga och förutsägbara. En investerare i södra Sverige har under årets första månader fått räkna med att betala nära fyra gånger mer än i norra delen av landet.

Om ingenting görs nu kommer situationen snabbt att förvärras. Leveranserna av el från norra Sverige söderut kommer att minska kraftigt när industriinvesteringarna i Norrbotten och Västerbotten leder till full produktion.

Riksdagen har under de senaste åren röstat vid flera tillfällen om behovet av att upprätthålla kärnkraften, men detta var innan Rysslands överfall på Ukraina. Nu tillkommer vikten av att snarast minska importen av fossila bränslen från Ryssland. Fortsatt hög nivå på Europas energiimport finansierar Rysslands aggression mot sina grannländer och bidrar till ökad risk för konflikt längs hela Rysslands västra gräns. Så länge Ryssland kan fortsätta att exportera olja och gas är de övriga ekonomiska åtgärderna inte tillräckliga för att stoppa finansiering av Rysslands anfällsrig.

Fossila bränslen och el är i många tillämpningar utbytbara. Det mest uppenbara exemplet rör introduktionen av eldrivna fordon, som nu bör accelereras. Sverige och Tyskland kan här påverka situationen snabbt, nämligen genom att sluta lägga ned kärnkraftverk, återställa i bruk de reaktorer där så är möjligt och gynna försäljningen av elbilar. I dag används i Tyskland i stället rysk gas till matlagning och till att värma bostäder, något som relativt enkelt borde kunna skiftas över till el. Tysklands nedläggning av kärnkraft är ett minst lika stort problem för den svenska energimarknaden som regeringens ovilja att stoppa svenska nedläggningar, och båda bidrar nu direkt eller indirekt som sagt till Rysslands krigföring.

Det är värt att notera att Belgien som ett resultat av Rysslands invasion av Ukraina meddelat att man inhiberar sin förtida nedläggning av kärnkraft. Det vore rimligt att Sverige och Tyskland nu gjorde detsamma, samt att båda länderna återstartar ett antal av de avstängda reaktorerna. Detta handlar inte bara om elpriser och våra länders industrier, nu handlar det också om solidaritet med Ukraina.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde;

Är regeringen villig att ta upp en allvarlig diskussion med Tyskland om hur våra länder kan minska beroendet av ryska fossila bränslen genom att inhibera nedrustningen av kärnkraften och tills vidare återta i bruk de reaktorer där detta är fysiskt möjligt på relativt kort tid?

.....
Mats Nordberg (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch